
РЕЦЕНЗІЇ

РЕЦЕНЗІЯ НА МОНОГРАФІЮ Л.М. МАТРОСОВОЇ, О.А. ОВЄЧКІНОЇ, К.В. ІВАНОВОЇ, Д.В. СОЛОХИ «УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ІННОВАЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ РЕГІОНІВ У ПЕРЕХІДНІЙ ЕКОНОМІЦІ УКРАЇНИ» (Донецьк : Донбас, 2009. — 496 с.)

Сучасна економічна наука багато уваги приділяє вивченню особливостей інноваційного розвитку економічних систем на різних рівнях їх організації. На думку дослідників, однією з найважливіших проблем теорії й практики розвитку національної економічної системи на інноваційних засадах є формування й використання її інноваційного потенціалу. Розв'язанню цієї проблеми присвячено багато робіт вітчизняних та зарубіжних науковців, які досліджують елементний склад інноваційного потенціалу економіки, методики його оцінки, моделі управління інноваційними процесами тощо. Обмежуючись цим колом питань, учені практично не торкаються проблем визначення етапів формування інноваційного потенціалу, з'ясування логічної змістовності цього поняття в концепції «економіки інноваційного попиту-пропозиції», ранжування методик оцінки рівня інноваційного потенціалу, визначення специфіки його використання на регіональному рівні під впливом інституціонально-економічних чинників.

Зазначена монографія¹ структурно включає вступ, 5 розділів, висновки за розділами, загальні висновки, список використаних джерел з 389 найменувань.

Перший розділ книги присвячений методологічним аспектам обґрунтування інноваційного шляху розвитку національної економічної системи. Серед розглянутих питань зазначимо такі, як національна економічна система, її складові, тенденції та критерії розвитку; стратегії та моделі розвитку інноваційної сфери, інноваційний потенціал національної економіки.

У другому розділі викладено теоретичні основи формування регіональних інноваційних потенціалів, а саме: інноваційна модель регіональних економічних підсистем національного господарства України, методики оцінки рівня інноваційного потенціалу регіонів.

Третій розділ монографії містить виклад вітчизняного та закордонного досвіду функціонування регіональних інноваційних структур, ураховуючи європейську, американську та азіатську моделі інноваційного розвитку, особливості державного регулювання регіональних підсистем.

У четвертому розділі досліджено сучасний інноваційний потенціал регіонів, зокрема формування інноваційного потенціалу, стан його складових, комплексний економіко-математичний аналіз показників рівня інноваційного потенціалу Донецького регіону.

П'ятий розділ книги висвітлює питання вдосконалення системи управління розвитком інноваційного потенціалу регіонів, теоретичні основи вдосконалення існуючої моделі державного протекціонізму щодо інноваційного розвитку національної економіки та регіональних підсистем, сучасну концепцію економічних режимів, формування єдиної системи мотивації та стимулювання суб'єктів інноваційної діяльності, інноваційно-інформаційний режим та його місце в комплексі інструментів управління інноваційними процесами в Україні.

Таким чином, у монографії досліджено широке коло актуальних питань щодо забезпечення більш ефективного управління розвитком інноваційного потенціалу регіонів України.

Слід зазначити, що автори запропонованої до рецензії монографії творчо підійшли до дослідження та вирішення визначених проблем, проаналізувавши значну кількість літературних джерел, дисертацій, авторефератів тощо, надавши узагальнення практичного досвіду побудови державного управління інноваційним потенціалом макроекономічних та мезоекономічних систем сучасних розвинених країн за різними моделями (с. 177 — 192). У роботі надана детальна характеристика вітчизняного й зарубіжного досвіду функціонування регіональних інноваційних структур з виявленням їх ролі у формуванні інноваційних потенціалів мезоекономічних систем (с. 136 — 176). Дослідниками проведено порівняння інструментів і методів оцінки регіонального інноваційного потенціалу (с. 89 — 122), систематизація інституціонально-економічних факторів впливу на процеси його створення й використання.

Автори монографії багато уваги приділили дослідженню умов створення ефективної моделі управл-

¹ Матросова Л.М. Управління розвитком інноваційного потенціалу регіонів в перехідній економіці України : монографія / [Л.М. Матросова, О.А. Овечкіна, К.В. Іванова, Д.В. Солоха]. — Донецьк : Донбас, 2009. — 496 с.

іння функціонування інноваційного потенціалу регіонів як мезоекономічних суб'єктів в умовах трансформаційної економіки, яку в роботі назвали перехідною через певну кількість і тривалість етапів трансформації адміністративно-командної системи в ринкову. Дослідниками виділені складові інноваційного потенціалу мезоекономічної системи, систематизовані методики визначення його рівня, проведені відповідні розрахунки на прикладі Донецького регіону з оцінкою місця інноваційного потенціалу регіону в загальнонаціональному потенціалі.

Авторами виділені головні тенденції інноваційного розвитку національної економіки на регіональному рівні та запропоновані заходи щодо підвищення ефективності управління інноваційним потенціалом регіонів (так, у розділі 5 пропонується формування єдиної системи мотивації і стимулювання інноваційної діяльності економічних суб'єктів, підвищення ефективності існуючих економічних режимів регулювання їх інноваційної активності, створення сприятливого інноваційно-інформаційного середовища інноваційних процесів, удосконалення системи державного управління національною економікою та її регіональними підсистемами на інноваційних засадах тощо). На думку дослідників, сукупність цих заходів дозволить створити умови переходу від парадигми перерозподілу ресурсів до парадигми міжрегіональної інтеграції в процесі поступового просування перехідної вітчизняної економіки до інноваційного шляху розвитку.

Дослідники досить ясно усвідомили всю важливість поставленої науково-методичної проблематики досліджень в цих напрямках, складність яких підсилюється специфікою сучасного етапу соціально-еконо-

мічного розвитку вітчизняної економіки, тобто наявністю, за термінологією авторів, деформ (ірраціональних економічних форм), трансформ («позитивних» перехідних форм) і проміжних (нейтральних) форм (с. 76).

Зі змісту монографії слід зазначити, що автори ретельно підійшли до розв'язання поставлених задач, кваліфіковано структурували матеріал монографії, досить якісно поєднуючи методiku дослідження й методiku викладення проблем, які досліджено. Використання наведеного в роботі матеріалу може стати науковою базою подальших досліджень й розв'язання проблем інтеграції інноваційного потенціалу економіки України в світовий інноваційно-інформаційний простір та конкурентоспроможного позиціонування.

Подана до рецензування монографія вносить певний вклад у вирішення складних проблем формування національної інноваційної системи на різних рівнях управління. Ця книга буде корисною для науковців, аспірантів, студентів, керівників підприємств та державних структур, усіх читачів, що цікавляться питанням формування теоретичних засад та практичної реалізації концепції інноваційного розвитку економіки України, зростання її конкурентоспроможності та посідання гідного місця у світовому економічному середовищі.

В. М. Гончаров,
*завідувач кафедри економіки підприємства
та управління трудовими ресурсами
Луганського національного аграрного
університету,
заслужений діяч науки та техніки України,
професор, доктор економічних наук*